

Sažetak

Vinko Šaina – slikar svjetla

Nužno je, kad govorimo o retrospektivnom uvidu u nečije umjetničko djelovanje, naznačiti ili barem pretpostaviti korijene, uzroke, kontekste, poveznice, poticaje i sve one materijalne, energijske i duhovne silnice koje – ako ne tvore u potpunosti – barem utječu na rezultat, na djelo samo.

U slučaju Vinka Šaine, labinskog, istarskog i hrvatskog umjetnika s međunarodnom reputacijom i strukovnim referencama, bitna su upravo prva dva članka niza – Labin i Istra. Labin u Istri Šainin je *punctum fixum* (uporište, oslonac) i *punctum saliens* (osovina, bit). Kontekst krvi i tla (H. A. Taine), podrijetla i zavičaja, tek je pojavom postmoderne, koja je odustala od internacionalističkog modela kastriranja umjetnika u velikom dijelu njihova lokalnog, nacionalnog i/ili tradicijskog identiteta, postao ponovo aktualnim. Jer, teško bismo u vrijeme visokog modernizma, s tadašnjom metodologijom struke i kritičkim instrumentarijem, danas mogli objasniti umjetničku pojavu i bitisanje Vinka Šaine.

.....

Amalgamiranjem vidljivog i naslućenog, stvarnog i izmašanog, beskonačnog u konačnom, neizvjesnog u izvjesnom i nevidljivog u vidljivom, u zaigranoj potrazi za unutrašnjim vizijama i odnosnim vizurama, za slikom Boga i božjim u čovjeku, stvorena je poetika jednog višeg reda, samorodna (autohtona) i izvorna (autentična). Poetika je to zemlje i neba, ljudskog i božanskog u svima nama. Ujedno i poetika koju je mogla iznjedriti jedino osoba punog i neokrjenog umjetničkog i ljudskog integriteta.

Kazimir Maljevič, jedan od najvećih slikara 20. stoljeća, umjetnik koji je prvi redukcionističko načelo doveo do nulte pozicije (*reductio ad absurdum*), umjetnik čija se religioznost nije uklapala u ateistički i/ili agnostički modernistički koncept, te je desetljećima bila skoro pa zatajivana, ukratko je, sadržajno i pregnantno, oko 1915. cijeli problem sažeo u dvije rečenice: "*Ja sam početak svega, jer u mojoj svijesti stvaraju se svjetovi. Ja tragam za Bogom, tragam u sebi za sobom.*"

Berislav Valušek